

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Децембар 2019.

Београд, јануар 2020.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника финансијског сектора и привреде, су и током 2019. године наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се према резултатима обе анкете (децембарске Ипсос, јануарске Блумберг) налазе на нивоу од 2,0%. Очекивања привредника по питању инфлације за годину дана унапред такође су блиска нивоу од 2,0% и износе 1,9%. Краткорочна очекивања представника синдиката и становништва у децембру износе 2,25% и 5,0%, респективно.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора благо су снижена са 2,5% колико су износила у октобру и новембру, на 2,3%, у децембру, док су очекивања привредника незнатно порасла, са 1,9% на 2,0%. За крај 2021. године представници синдиката очекују инфлацију од 2,75%, а становништво на нивоу од 5,0%.

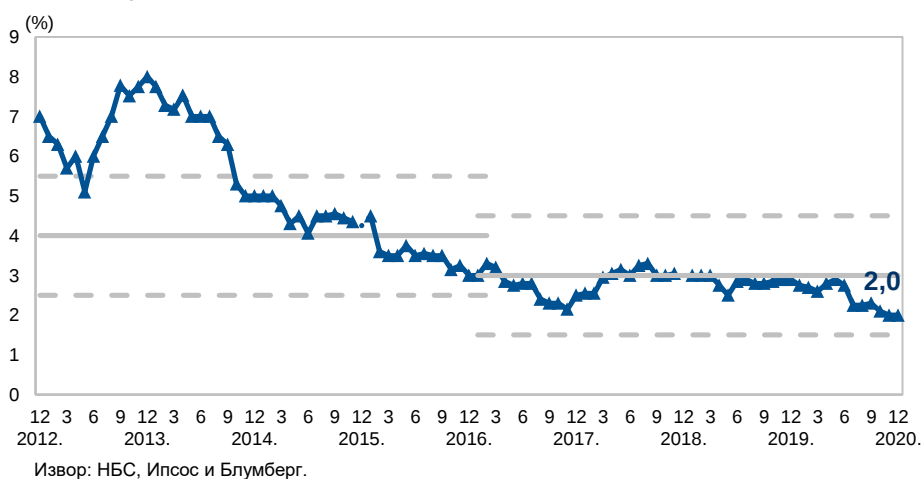
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Четврти месец узастопно, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се на нивоу од 2,0%. Непромењена су очекивања и према резултатима Блумберг анкете из јануара - финансијски сектор за годину дана унапред, такође, очекује инфлацију од 2,0%.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у децембру је такође износила 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање око нивоа од 2,5%. У децембру су се нашла на нешто нижем нивоу 2,3%. Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

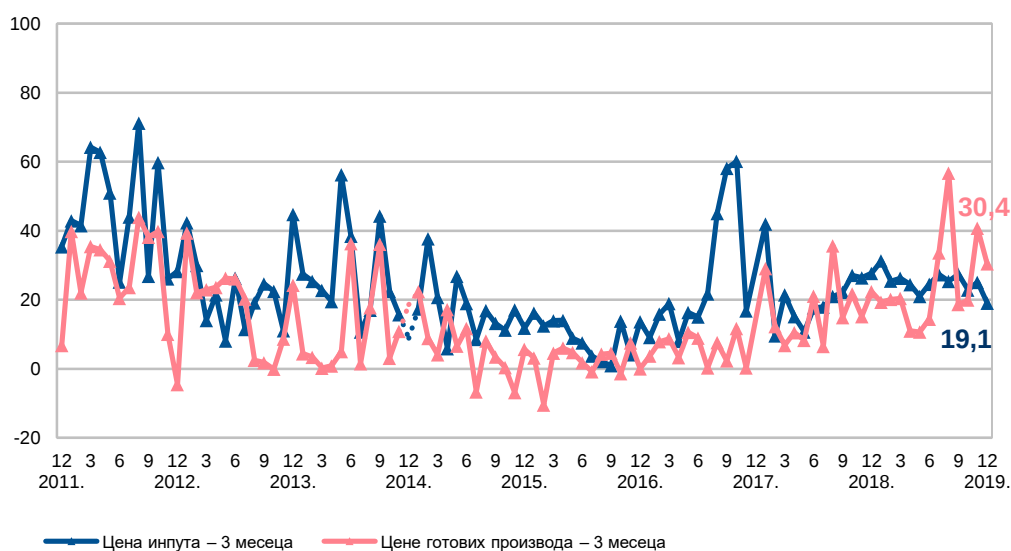
Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред благо су порасла у односу на претходну анкету и износе 1,9% (новембар 1,6%).

За крај 2021. привредници очекују инфлацију од 2,0% што је готово непромењено у односу на претходну анкету.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Највећи део привредника не очекује промене цена инпута, како у периоду од три месеца унапред (око 80% испитаника), тако и за годину дана унапред (близу 3/4 испитаника). Истовремено, бележи се пад учешћа привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

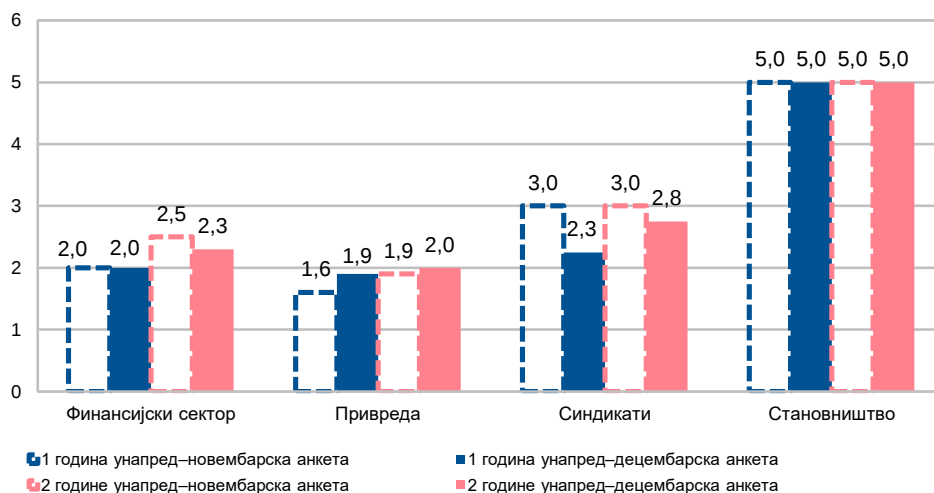
Након два месеца, у којима су се и краткорочна и средњорочна очекивања представника синдиката налазила на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%), у децембру је забележен њихов пад. Краткорочна очекивања, према резултатима децембарске анкете, износе 2,25%, а средњорочна 2,75%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати децембарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности у другој половини 2019. године.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

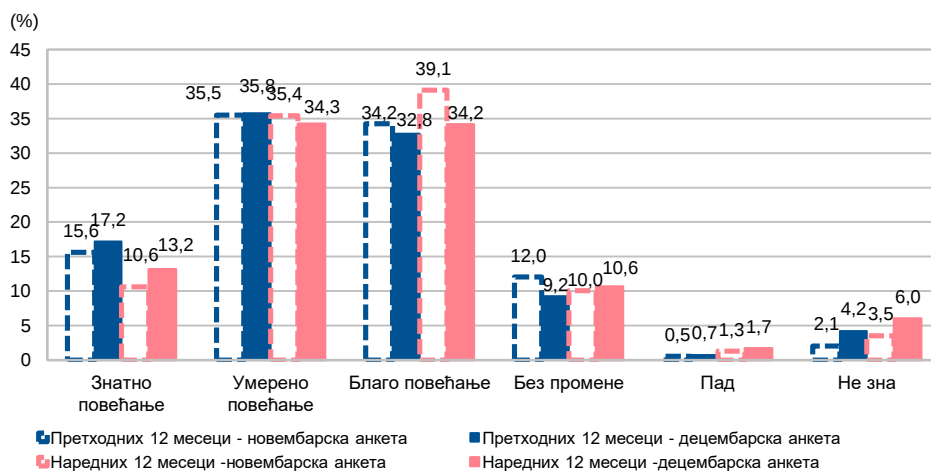
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (68,4%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Удео испитаника који сматрају да ће доћи до знатног повећања цена у наредних годину дана у децембру је износио 13,2% (новембар 10,6%). Истовремено, удео анкетираних који не очекују промене цена је остао на приближном нивоу из новембарске анкете.

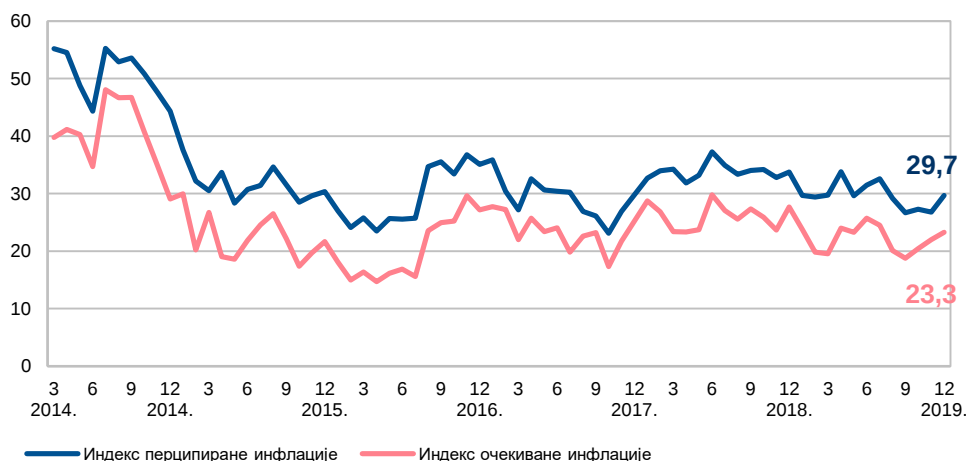
Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

У односу на претходну анкету бележи се благи раст НП испитаника међу становништвом који очекују поскупљење прехранбених производа као и месечних рачуна.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).